

HOMILIE 22^E ZONDAG DOOR HET JAAR B ZA 1 / ZO 2 SEPTEMBER 2012

Antiautoritaire opvoeding noemden wij dat in de jaren zestig. Geen regels en voorschriften, maar alles moest kunnen. Nooit iets verbieden. De opgroeiende generatie wilde zich ontdoen van alle voorschriften, regels en normen en een oudere generatie had er slapeloze nachten van. Als de opvoeding van kinderen geschiedt volgens deze leuze, dan - zo heeft ons de ervaring geleerd - bouwen wij aan een generatie van ik-mensen, die niet geleerd heeft met een ander rekening te houden. Niet voor niets klagen wij nu over normoervaging. Wij zijn intussen weer tot de ontdekking gekomen, dat een menselijke samenleving haar regels en normen nodig heeft en ieder mens zijn beginselen nodig heeft, waaraan hij normen kan ontleen, die zijn gedrag sturen. Op deze manier wil men kiezen voor het goede en het kwaad voorkomen.

Onze samenleving kent zijn regelgeving. De staat heeft zijn wetten en regelingen, maar ook de gewone gemeenschap van het gezin kent al zijn eigen regels en afspraken. Ze zijn nodig en zonder deze regels kunnen mensen niet met elkaar omgaan. Zij zijn zeker ook uitdrukking van ons respect ten opzichte van elkaar, van fatsoen en waardering. Een hoogstaande beschaving wordt eraan herkend en gemeten. Wij hebben ze gedeeltelijk zelf opgesteld, maar er zijn ook regels, die ons door God gegeven zijn. Zij horen bij het menszijn. Wij kunnen ze niet ter zijde schuiven zonder onszelf als mens schade te berokkenen. Met name het joodse volk hechtte zeer veel waarde aan een strikte naleving van alle voorschriften en geboden, die het dagelijkse en het religieuze leven regelden. Ze werden erom in de eerste lezing geprezen: "Dat machtige volk is wijs en verstandig... Is er soms nog een andere natie, die zulke volmaakte voorschriften en bepalingen heeft?" Zo lezen wij.

Wij zijn het erover eens: Er zijn regels nodig. Maar regels roepen altijd ook verzet op. Soms is dat nodig en moet er naar het waarom van een voorschrift worden gevraagd. Regels kunnen een eigen leven gaan leiden. Bij de joden was de aandacht voor regels te ver doorgesloten. Voor een groot gedeelte spitste de hele beleving van het geloof zich toe op de naleving van alle mogelijke regeltjes. Zelfs het afwassen van bekers en koperen vaatwerk beschouwden zij als een religieuze verplichting. Als nu de leerlingen deze, overigens zinvolle, voorschriften niet stipt nakomen, worden zij onmiddellijk erop aangesproken, alsof zij een zwaar vergrijp hebben gepleegd. Maar Jezus veroorlooft zich een eigen vrijheid. Hij weet hoofd- en bijzaken van elkaar te scheiden, want hij ziet, hoe bijkomstige regels de aandacht van de hoofdzaken kunnen afleiden. Jezus gaat anders te werk. Jezus stoort zich aan de veruiterlijking van de geloofsbeleving en hoe een zelfvoldaanheid van sommige joodse leiders. Jezus stelt de joodse wet niet buiten werking, maar hij legt de nadruk op de geboden, die wij van God ontvangen hebben en hij maakt duidelijk welke voorschriften gedurende de eeuwen aangeslibd zijn. Jezus daarentegen kijkt naar de hoofdzaken: barmhartigheid, vergeving, verzoening, zachtheid, geduld. Hij vraagt van ons, dat wij deze nastreven en wie eerlijk is, weet, dat hij/zij staat aan een opdracht, die zijn hele leven duurt. Wij zijn nooit gereed. Geen reden tot zelfvoldaanheid.

Wij weten, hoe iedere mens zijn goede kwaliteiten heeft, maar ook zijn zwakheden en ieder van ons weet, hoe in vragen van goed en kwaad a.h.w. in jezelf een innerlijke strijd gestreden kan worden. Je voelt je naar twee kanten getrokken en je zoekt houvast. Zeker onze ingewikkelde maatschappij stelt ons altijd weer voor keuzes, die gemaakt moeten worden. Wat vroeger niet in onze gedachte opkwam, behoort nu tot de mogelijkheden. Maar mag alles wat kan? Zovele opvattingen worden ons aangeprezen, maar wij willen alles graag onderzoeken en verantwoorde beslissingen nemen. Bovendien kunnen normen zo hoog gesteld worden, dat wij ze onhaalbaar vinden. Tegelijkertijd weet iedereen, dat wij normen nodig hebben, maar dat het egoïsme ons voortdurend verleidt om de lat lager te leggen en de norm af te zwakken. Jezus geeft ons een hele opsomming, waartoe normloosheid kan leiden. Temidden daarvan willen wij staande blijven, maar wij, moderne mensen van

deze tijd, wensen niet een harnas van allerlei voorschriften. Wij willen op eigen benen staan, maar dat vraagt ruggegraat.

De ruggegraat die ons staande doet blijven, kent drie werfels:

De eerste werfel is liefde voor God: het geloof, dat Hij met mijn leven te maken heeft. Dus: Gods woord heeft gezag en betekent iets voor me.

De tweede werfel is: liefde voor de mensen. Je ziet hun vallen en opstaan. Barmhartigheid, geduld en vergevingsgezindheid zijn dan gevraagd.

Tenslotte de derde werfel is het besef, dat wij gezond zijn om deze wereld mee op te bouwen tot Gods Koninkrijk. Dan kiezen wij voor het goede en zal ons leven gesierd zijn met de vruchten van een gelovig en menselijk leven. Amen